

Vejledning ved ansøgning om byggetilladelse

Erklæring om hvilke tekniske forhold i bygningsreglementet, byggearbejdet er omfattet af, samt vejledning om dokumentation ved færdigmelding.

Når du sender en ansøgning om byggetilladelse, skal du bl.a. udfylde en erklæring om hvilke tekniske forhold i bygningsreglementet (BR18), byggearbejdet er omfattet af – en såkaldt § 10 erklæring. Det er typen af byggeri, der afgør hvilke kapitler i BR18, som skal afkrydses.

I forbindelse med byggearbejdets afslutning skal du færdigmelde byggeriet. Sammen med færdigmeldingen fremsendes dokumentation, som viser hvordan arbejdet er udført i henhold til de relevante kapitler i bygningsreglementet, som blev afkrydset ved ansøgning.

Dokumentationen omfatter typisk tegninger, beregninger, tabelopslag og detaljerede beskrivelser. I nogle tilfælde kan dokumentationen omfatte uddrag fra SBI-anvisninger, DS-standarder og lignende, når byggeriet er udført efter disse. Det er dog ikke tilstrækkeligt at henvise til en hel SBI-anvisning eller DS-standard, da der i så fald ikke redegøres for hvordan arbejdet er udført. Der kan i stedet indsendes kopi af de relevante illustrationer, tabeller mv., med angivelse af præcis hvor i tabellen, den relevante aflæsning findes.

Denne vejledning henvender sig til ansøgninger vedrørende **enfamiliehuse, tofamiliehuse, dobbelthuse og sommerhuse, samt sekundære bygninger** i forbindelse med disse. Sekundære bygninger omfatter f.eks. garager, carporte, udhuse, hønsehuse, drivhuse, udestuer, overdækkede terrasser og lignende. For overskuelighedens skyld vil enfamiliehuse, tofamiliehuse og dobbelthuse i det efterfølgende høre under betegnelsen enfamiliehus.

På de næste sider finder du en gennemgang af de tekniske kapitler i bygningsreglementet, med beskrivelse af hvilken type byggeri, der typisk er omfattet af kapitlet, samt hvad vi forventer at modtage sammen med færdigmelding af byggeriet.

Praktiske links

[Byg og Miljø \(bygogmiljoe.dk\)](http://bygogmiljo.dk)

[Bygningsreglementet \(byggningsreglementet.dk\)](http://byggningsreglementet.dk)

[Byggeretten i bygningsreglementet \(kapitel 8\)](#)

[Beregningsregler i bygningsreglementet \(kapitel 23\)](#)

2 - Adgangsforhold (§§ 48 - 62)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og udestuer**.
- Skal afkrydses ved **tilbygninger** til enfamiliehuse, hvis der etableres yderdør.
- Skal ikke afkrydses ved sommerhuse og sekundære bygninger.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Tegning eller beskrivelse, der viser forberedelse til niveaufri adgang ved mindst én yderdør.
- Tegning eller beskrivelse, der viser, at den fri dørbredde ved alle udvendige døre er mindst 77 cm.

3 - Affaldssystemer (§§ 63 - 68)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse**.
- Skal ikke afkrydses ved tilbygninger til enfamiliehuse og sommerhuse.
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger og udestuer.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Situationsplan, der viser placering af affaldssystem.
- Detaljeret beskrivelse af den valgte affaldsløsning.

4 - Afløb (§§ 69 - 81)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse**.
- Skal afkrydses ved **tilbygninger, udestuer, anneks og sekundære bygninger**, hvis der etableres nye eller ændres på eksisterende afløbsforhold - både tagnedløb, samt kloak inde i og udenfor bygningen.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Tegning og/eller beskrivelse af afløbssystemet, bl.a. placering af afløb og afløbsledninger.
- Drift og vedligeholdelsesmanual for afløbssystemet, bl.a. vandlåse, brønde, rottespærre og lignende.
- Materialet udarbejdes typisk af den autoriserede kloakmester.

5 - Brand (§§ 82 - 158)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger til disse.**
- Skal afkrydses ved **sekundære bygninger**. Hvis arealet af alle sekundære bygninger på grunden ikke overstiger 50 m² i alt, er byggeriet fritaget for indplacering i brandklasse og kapitlet skal ikke afkrydses.
- Skal afkrydses ved **udestuer, annekts og lignende bygninger**, som anvendes til ophold og/eller overnatning.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Hvis byggeriet er i brandklasse 1, skal der indsendes tegninger og beskrivelser der viser hvordan byggeriet er udført i overensstemmelse med de præ-accepterede løsninger i bygningsreglementets bilag til kapitel 5 – brand.
- Beskrivelse af konstruktionernes opbygning, overfladernes brandtekniske egenskaber, flugtvejsforhold, alarmeringsanlæg, afstande til bygninger på egen grund og på nabogrund, redningsberedskabets indsatsmuligheder mm.
- Hvis byggeriet er i brandklasse 2-4, skal der indsendes sluterklæring, udfærdiget af den certificerede brandrådgiver. Det er den certificerede rådgivers ansvar at medsende al nødvendig dokumentation.

6 – Brugerbetjente anlæg (§§ 159 - 160)

Afkrydsning

- Skal kun afkrydses, hvis der installeres brugerbetjente anlæg, herunder indkast til affaldssystemer, IT-standere, betalings- og selvbetjeningsautomater og lignende anlæg med offentligt tilgængelige servicefunktioner.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Beskrivelse og evt. tegningsmateriale, der viser hvordan de relevante dele af kapitlet er overholdt.
- Adgangsvej frem til anlægget, højden af anlægget.
- Udformning og funktion af eventuelle porttelefoner, tilkaldeanlæg eller lignende.

7 – Byggepladsen og udførelsen af Byggearbejder (§§ 161 - 165)

Afkrydsning

- Skal altid afkrydses, da kapitlet er relevant for alle byggearbejder.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Tegninger, beskrivelser og/eller fotos der viser hvordan arbejder er planlagt og udført så der
 - ikke sker skade på personer eller bygninger på og omkring byggepladsen,
 - ikke opstår væsentlige gener for naboer, på vej og fortovsarealer, samt
 - tages højde for vejrforhold – f.eks. hvordan byggematerialer beskyttes mod fugt og lignende.

9 – Bygningens indretning (§§ 196 - 241)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse, samt tilbygninger og anneks til disse.**
- Skal ikke afkrydses ved sommerhuse, sekundære bygninger og udestuer.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Indretningsplan og/eller plantegning. Tegningerne skal vise hvilke rum boligen indeholder, størrelser og udformning af rummene, bredde på gangarealer, dørbreder, fri plads foran køkkenbord og toilet, eventuelle hemse. Der er krav om wc-rum i adgangsetagen.
- Snittegninger, der viser rummenes loftshøjder og naturligt terræn udenfor rummene. Gulv i køkken og beboelsesrum må ikke være under terræn. Eventuelle hemse skal også vises på snittegninger.
- For rækkehuse og dobbelthus er der også krav til opbevaringsplads og plads til vask og tørring af tøj.

10 - Elevatorer (§§ 242 - 249)

Afkrydsning

- Skal ikke afkrydses for enfamiliehuse, rækkehuse og dobbelthuse og lignende, der alene anvendes til boligformål, samt sommerhuse i sommerhusområder.

11 - Energiforbrug (§§ 250 - 298)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger og anneks til disse.**
- Skal afkrydses ved **opvarmede udestuer.**
- Skal ikke afkrydses ved uopvarmede udestuer.
- Skal kun afkrydses ved **sekundære bygninger, hvis bygningen opvarmes.**

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Oplysninger om opvarmningsform, f.eks. luft/vand varmepumpe, jordvarme, fjernvarme, naturgas etc.
- Ved opførelse af ny helårsbolig skal der fremsendes energirammeberegning, energimærke samt dokumentation for bygningens tæthed.
- Ved tilbygninger, ændret anvendelse, sommerhuse og midlertidige, flytbare pavilloner, kan der i stedet for energirammeberegning fremsendes varmetabsramme eller redegørelse for samtlige nye konstruktioners opbygning og deres u-værdi, en samt beregning af det procentvise areal af glas i klimaskærmen.

12 – Energiforsyning i tilknytning til bygninger (§§ 299 - 328)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt anneks** til disse, hvis der i bygningen etableres varmforsyningsanlæg, som f.eks. varmepumpe, gasfyr solceller eller lignende.
- Skal ikke afkrydses ved tilbygninger, sekundære bygninger og udestuer, med mindre byggeriet medfører væsentlige ændringer i eksisterende energiforsyningsanlæg.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Oplysning om energiforsyningsanlæggets placering.
- Oplysning om type og model, evt. brochure.
- Dokumentation for funktionsafprøvning. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af energiforsyningsanlæg i tilknytning til bygninger inden ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal påvise, at anlægget har den forudsatte energimæssige effektivitet.
- Drift- og vedligeholdelsesmanual. Manualen skal indeholde tegninger med oplysning om placering af installationer, der skal vedligeholdes, samt hvordan og hvor ofte vedligeholdelsen skal ske.

13 - Forureninger (§§ 329 - 333)

Afkrydsning

- Skal altid afkrydses, da kapitlet er relevant for alle byggematerialer.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Erklæring om, at anvendte materialer ikke forurener, eller er anvendt på en forkert måde. Byggematerialer må ikke påvirke bygningers indeklima, herunder afgive gasser, partikler, ioniserende stråling eller andet, der kan give anledning til sundhedsmæssigt utilfredsstillende indeklimaforhold.

I forbindelse med ombygninger skal det sikres, at sundhedsskadelige stoffer som f.eks. asbest, pcb, bly eller andet ikke spredes til indeklimaet.

- Evt. produktblade.
- Snittegning eller beskrivelse af hvordan der er udført radonsikring i henhold til gældende regler.

Bygningen skal radonsikres ved at udføre bygningskonstruktionen mod undergrunden tilstrækkelig lufttæt, samt at sikre tilstrækkelig udluftning i f.eks. kælder, eller i øvrige konstruktioner.

Dette gælder kun for bygninger til personophold, dvs. boliger, sommerhuse, udestuer, anneks og lignende, men ikke for småbygninger som f.eks. garager og udhuse.

14 – Fugt og vådrum (§§ 334 - 339)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse, sommerhuse, tilbygninger, udestuer og sekundære bygninger**.
- Skal afkrydses ved indvendige ombygninger og anvendelsesændringer, hvis der etableres nye vådrum, ændres på eksisterende vådrum, eller ændres på klimaskærmen (ydervægge, tag, gulve, vinduer og døre etc.)

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Snittegning eller beskrivelse af hvordan byggeriet er sikret mod fugt.

Bygningen skal være sikret mod fugt fra:

- Indeklima, herunder kuldebroer i konstruktionen eller fugt i byggematerialer.
- Undergrund og grundvand, herunder tæthed og kapillarbrydende lag, omfangsdræn og fugtspærre.
- Overfladevand, herunder korrekt afledning af tagvand, tæthed i klimaskærmen og korrekt fald på omkringliggende terræn.

I vådrum skal det bl.a. sikres at gulve og gulvbelægninger, herunder samlinger, rørgennemføringer mm. skal være vandtætte. I den vandbelastede del af rummet skal vægge og vægbeklædninger, herunder samlinger, rørgennemføringer mm. være vandtætte. Vand på gulvet skal ledes til afløb.

- Dokumentationen kan godt omfatte uddrag fra SBI-anvisninger, DS-standarder og lignende. Du kan læse mere om hvordan i indledningen til denne vejledning.

15 - Konstruktioner (§§ 340 - 357)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved bygninger, som placeres i **konstruktionsklasse 1-4**.
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger, med et areal på højst 50 m², da denne type byggeri er fritaget for indplacering i konstruktionsklasse og derved ikke kræver dokumentation ved færdigmelding.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- For bygninger i **konstruktionsklasse 1** indsendes
 - **Statiske beregninger og tegninger.**
I nogle tilfælde kan dette erstattes helt eller delvist af tabelopslag, hvis forudsætninger og aflæste værdier fremgår tydeligt af det fremsendte materiale. Tabelopslag ol. skal være af et sådant omfang at det dækker bygningens bærende konstruktioner, med tydelig angivelse af hvilke konstruktionsdele der er tale om, evt. på tegninger. Tabelopslag bør indsendes som kopi med præcis kildehenvisning og markering af den aflæste værdi.
 - Statisk projektredegørelse, dvs. en form for resumé af byggeriets tilblivelse som beskriver byggeriets statiske forudsætninger, metode for projektering/dimensionering, samt udførelse.
 - For certificerede konstruktioner, f.eks. telte, tribuner og lignende, kan certifikatet være tilstrækkelig dokumentation.
- For bygninger i **konstruktionsklasse 2-4** indsendes **sluterklæring** udfærdiget af den certificerede statiker. Det er den certificerede statikers ansvar at medsende al nødvendig dokumentation.

16 - Legepladser (§§ 358 - 367)

Afkrydsning

- Skal kun afkrydses ved opførelse af legepladser. Legepladser er ikke omfattet af denne vejledning.

17 - Lydforhold (§§ 368 - 376)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger og anneks til disse.**
- Skal ikke afkrydses ved udestuer og sekundære bygninger.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Redegørelse for at boligen er opført iht. DS490 for boliger.
- Redegørelse for indendørs støj fra trafik, samt støj fra tekniske installationer i boligen. Der er skærpede dokumentationskrav ved placering tæt op ad trafikeret vej m.m.
- For sommerhuse i sommerhusområder gælder lempede regler.
- Dokumentation af lydforhold kan ske ved beregning eller måling i den færdige bygning. Dokumentation kan f.eks. omfatte detaljetegninger eller datablade fra produktleverandører eller lydmålinger.

18 – Lys og udsyn (§§ 377 - 384)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger og anneks til disse.**
- Skal afkrydses ved **udestuer.**
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger, med mindre deres placering eller udformning har indflydelse på andre bygningers lys og udsyn – f.eks. hvis en overdækning eller carport placeres ud for boligens vinduer og dermed giver begrænset lys og/eller udsyn.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Plantegning der viser rummenes anvendelse og areal, samt vinduer og døre.
- Facadetegninger, der viser byggeriets vinduer og døre.
For opholds-, arbejds- og beboelsesrum vil dagslysbehovet normalt være overholdt, hvis glasarealet, uden skyggende forhold, svarer til mindst 10 pct. af det relevante gulvareal.
- Der kan i nogle tilfælde være behov for en lysberegning eller lysmåling.

19 – Termisk indeklima og installationer til varme- og køleanlæg (§§ 385 - 392)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger og anneks til disse.**
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger.
- Skal afkrydses ved udestuer, hvis disse har indflydelse på eksisterende bygningers termiske indeklima. Er udestuen f.eks. placeret foran et større vinduesparti eller dør, kan den have indflydelse på det termiske indeklimafor det bagvedliggende rum.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Plan- og facadetegninger, der viser oplukkelige vinduer.
- Dokumentation for funktionsafprøvning. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af varme- og køleanlæg før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal dokumentere, at varme- og køleanlæggene overholder bygningsreglementets krav til indregulering og styring.
- Drift- og vedligeholdelsesmanual. Der skal foreligge en drifts- og vedligeholdelsesmanual inden ibrugtagning. Manualen skal indeholde tegninger med oplysning om placering af installationer, der skal vedligeholdes, samt hvordan og hvor ofte vedligeholdelsen skal ske.

21 - Vand (§§ 403 - 419)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse.**
- Skal afkrydses ved tilbygninger og anneks til enfamiliehuse og sommerhuse, hvis der opføres rum med vandtilslutning, f.eks. **bad- og wc-rum eller bryggers.**
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger eller udestuer.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Redegørelse for at byggeriet/vandinstallationerne overholder DS439 – Norm for vandinstallationer.
Vandinstallationer skal projekteres og udføres, så unødvendigt vandforbrug og vandspild undgås og unødvendigt energiforbrug undgås. Installationer skal isoleres mod varmetab og kondens i overensstemmelse med DS 452 Termisk isolering af tekniske installationer.
- Drift- og vedligeholdelsesmanual. Der skal foreligge en drifts- og vedligeholdelsesmanual ved ibrugtagning. Manualen skal indeholde tegninger med oplysning om placering af installationer, der skal vedligeholdes, samt hvordan og hvor ofte vedligeholdelsen skal ske.
- Dokumentation, samt drift- og vedligeholdelsesmanual, udføres ofte af den autoriserede VVS-installatør.

22 - Ventilation (§§ 420 - 452)

Afkrydsning

- Skal afkrydses ved opførelse af **enfamiliehuse og sommerhuse, samt tilbygninger og anneks til disse**.
- Skal afkrydses ved **udestuer**, hvis disse har indflydelse på anden bygnings ventilationsforhold. Hvis en udestue bygges foran et af boligens oplukkelige vinduer eller døre, kan den have indflydelse på boligens ventilationsforhold.
- Skal ikke afkrydses ved sekundære bygninger eller udestuer, med mindre placeringen gør, at der ændres på en anden bygnings ventilationsforhold.

Hvis punktet afkrydses, skal der ved færdigmelding indsendes

- Ventilationsplan, med oplysning om, hvor der findes frisklufttilførsel og hvor der er aftræk.
- Redegørelse for luftskifte i beboelsesrum, køkken, bad og wc-rum, samt evt. kælder.
- Dokumentation for funktionsafprøvning. Der skal gennemføres en funktionsafprøvning af ventilationsanlægget før ibrugtagning. Funktionsafprøvningen skal dokumentere, at ventilationsanlægget overholder bygningsreglementets krav til specifikt elforbrug til lufttransport, luftmængder, samt at eventuelt behovsstyring fungerer efter hensigten.
- Drift- og vedligeholdelsesmanual. Der skal foreligge en drifts- og vedligeholdelsesmanual for ventilationssystemer ved ibrugtagning. Manualen skal indeholde tegninger med oplysning om placering af installationer, der skal vedligeholdes, samt hvordan og hvor ofte vedligeholdelsen skal ske. Drift- og vedligeholdelsesmanualen skal udarbejdes som anvist i henhold til DS 447, Ventilation i bygninger – Mekaniske, naturlige og hybride ventilationssystemer.